

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Škola:	Střední škola obchodní, České Budějovice, Husova 9
Projekt MŠMT ČR:	EU PENÍZE ŠKOLÁM
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0536
Název projektu školy:	Výuka s ICT na SŠ obchodní České Budějovice
Šablona III/2:	Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo šablony:	VY_32_INOVACE_ZSV_103
Předmět:	Základy společenských věd
Tematický okruh:	Člověk a právo
Autor, spoluautor:	Mgr. Dagmar Minaříková
Název DUMu:	Charakteristika právních odvětví
Pořadové číslo DUMu:	03
Stručná anotace:	Seznámení s jednotlivými právními odvětvími
Ročník:	4.
Obor vzdělání:	63-41-M/01 Ekonomika a podnikání 65-42-M/02 Cestovní ruch
Metodický pokyn:	Žáci si vytvářejí na základě prezentace poznámky
Výsledky vzdělávání:	Žák porozumí činnosti jednotlivých právních odvětví
Vytvořeno dne:	1. 3. 2013
Pokud není uvedeno jinak, uvedený materiál je z vlastních zdrojů autora.	

OBČAN A PRÁVO

OBČAN A PRÁVO

PRÁVO A PRÁVNÍ VĚDA

OBČAN A PRÁVO

PRÁVNÍ ODVĚTVÍ a jejich charakteristika

‡ Ústavní právo

‡ Správní právo

‡ Finanční právo

‡ Trestní právo hmotné

‡ Trestní právo procesní

‡ Občanské právo hmotné

‡ Občanské právo procesní

‡ Rodinné právo

‡ Obchodní právo

‡ Živnostenské právo

‡ Pracovní právo

Ústavní právo upravuje nejdůležitější vztahy ve státě, základní práva a svobody občanů, uspořádání státu, rozdělení a výkon státní moci.

Správní právo upravuje výkonnou státní moc, veřejnou správu a samosprávu.

Př.: vydání občanského průkazu, změna trvalého bydliště, správa obecního majetku...

Finanční právo upravuje finanční hospodaření státu a jeho veřejnoprávních subjektů.

Př.: daně z příjmů, spotřební daně, DPH, státní rozpočet...

Trestní právo hmotné upravuje trestněprávní odpovědnost FO. Stanoví zejména, co je trestný čin (skutkovou podstatu), vymezuje možné tresty.

Př.: vymezení trestních činů (vražda, ublížení na zdraví, podvod...)

Trestní právo procesní upravuje postup orgánů činných v trestním řízení tak, aby trestné činy byly zjištěny a jejich pachatelé náležitě potrestáni.

Př.: jakým způsobem má pracovat policie, spolupráce se státním zástupcem v přípravném řízení, podání obžaloby, průběh řízení před soudem, výkon uložených trestů...

Občanské právo hmotné upravuje majetkové vztahy FO a PO, vztahy mezi FO, PO a státem, ochranu osobnosti.

Př.: vymezuje zejména PO a FO, obsahuje závazkové vztahy, dědictví...

Občanské právo procesní upravuje jednání a rozhodování o právech a povinnostech FO a PO z oblasti občanského, obchodního, rodinného a pracovního práva.

Př.: žaloba na rozvod manželství; žaloba na souseda, že vám naboural plot; neodůvodněná výpověď pracovní smlouvy...

Rodinné právo upravuje manželství, vztahy mezi manželi, rodiči a dětmi, vztahy při náhradní výchově dětí.

Př.: vymezuje pojem rodina, podmínky uzavření sňatku, vyživovací povinnost rodičů a dětí, náhradní výchovu...

Obchodní právo upravuje zejména postavení podnikatelů, obchodní závazkové vztahy.

Př.: vymezuje vznik obchodních společností, určuje vnitřní organizační strukturu jednotlivých typů obchodních společností, práva a povinnosti společníků, akcionářů...

Živnostenské právo upravuje podmínky živnostenského podnikání, oprávnění k provozování živností a kontrolu jejich dodržování.

Př.: živnosti volné, vázané a koncesované, podmínky pro získání uvedených živností, práva a povinnosti podnikatele - živnostníka

Pracovní právo upravuje pracovněprávní a související vztahy; pracovní poměr, jeho založení a ukončení, dovolená, mzda/plat, odpovědnost za škodu, ochrana zdraví při práci.

Použitá literatura:

ČADOVÁ, Barbara, Jana PETRŽELOVÁ a Miroslava ČERMÁKOVÁ.
Maturitní otázky - občanský a společenskovědní základ. 1. vyd.
Fragment, 2008, 224 s. ISBN 978-80-253-0600-0.